

6. แนวความคิดเบื้องต้นด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม

6. แนวความคิดเบื้องต้นด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม

6.1 รูปแบบอาคารสร้างใหม่

เนื่องจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์กรุงเทพฯมี 3 พื้นที่ เกิดขึ้นต่างยุคต่างสมัย และอยู่กันคนละพื้นที่ จึงขอแยก รูปแบบของสถาปัตยกรรมตามที่ตั้งดังนี้

รูปแบบอาคารสร้างใหม่สำหรับพื้นที่เทคนิคกรุงเทพและบพิตรพิมุข

เพื่อรองรับการเติบโตของมหาวิทยาลัยในอนาคต อาคารที่จะสร้างใหม่เพื่อทดแทนอาคารเก่าที่ทรุดโทรม หรือรื้อถอน เสนอให้มีการสร้างอาคารสูงในส่วนที่เป็นด้านหลังโดยรอบของพื้นที่มหาวิทยาลัย เพื่อไม่ให้ขัดแย้งกับสภาพภูมิทัศน์ของความเป็นอุทยานการศึกษา รูปแบบของอาคารจึงมีการหยิบเอาลักษณะเด่นของอาคารที่ควรแก่การรักษาไว้มาทำเป็นหน้ากาก หรือมุขทางเข้า เพื่อดึงให้ลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมของมหาวิทยาลัยซึ่งก่อตั้งมานานกว่า 60 ปี ให้คงอยู่โดยคำนึงถึงความเชื่อมต่อกับอาคารเก่าที่มีคุณค่าควรแก่ การอนุรักษ์ด้วย ในขณะเดียวกันในส่วนของอาคารหลักก็ยังสามารถใช้วัสดุสมัยปัจจุบันซึ่งอาจจะมีเทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้เข้ากับสภาพตึกสูงรอบข้างบนถนน นราธิวาสราชนครินทร์อีกด้วย

รูปแบบอาคารสร้างใหม่สำหรับพื้นที่พระนครใต้

เนื่องจากพื้นที่พระนครใต้เป็นสถานที่ที่มีการจัดตั้งมานาน รวมถึงที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ก็อยู่ในเขตชุมชนเก่าแก่ รูปแบบสถาปัตยกรรมจึงมีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ยิ่ง จึงเสนอให้ อาคารที่จะสร้างใหม่เพื่อทดแทนอาคารเก่าที่ทรุดโทรม หรือรื้อถอน รูปแบบของอาคารจึง ควรหยิบเอาลักษณะเด่นของอาคารที่ควรแก่การรักษาไว้มาทำเป็นหน้ากาก หรือมุขทางเข้าเพื่อดึงให้ลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมของมหาวิทยาลัยให้คงอยู่ โดยคำนึงถึงความเชื่อม ต่อกับอาคารเก่าที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ด้วย ในขณะเดียวกันในส่วนของอาคารหลักก็ยังสามารถใช้วัสดุสมัยปัจจุบัน ซึ่งอาจจะมีเทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้คงทนแข็งแรงเหมาะแก่การใช้สอยของนักศึกษาและอาจารย์

โดยภาพรวมทั้ง 3 พื้นที่จะสามารถแยกรูปแบบได้ดังนี้

6.1.1 อาคารที่ควรมีรูปแบบร่วมสมัย และส่งเสริมลักษณะทางสถาปัตยกรรมของอาคารเดิมในพื้นที่

เนื่องจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลเป็นสถานศึกษาเก่าแก่ ก่อสร้างมาเป็นเวลานาน 60 ปี รูปแบบสถาปัตยกรรมเดิมก็ยังมีอยู่เป็นจำนวนมากในมหาวิทยาลัย อาคารเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่า และควรเก็บรักษาไว้ แต่ในขณะเดียวกัน ก็ไม่ได้ดูล้ำสมัย จากแนวคิดดังกล่าว จึงได้ข้อสรุปว่าอาคารที่จะสร้างใหม่ ในส่วนตรงกลางของพื้นที่มหาวิทยาลัย ควรจะเป็นส่วนที่มีรูปแบบอาคารคล้ายๆกัน และมีเอกลักษณ์ของความเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ คือมีการดึง

เอาลักษณะเด่นของสถาปัตยกรรมเดิม เช่น หน้าจั่ว แฉ่งบังแดด(Fin) ประตู หน้าต่าง มาใช้กับอาคารสร้างใหม่ โดยเพิ่มความทันสมัยลงไป เช่น การใช้วัสดุที่มีอยู่ในปัจจุบัน หรือมีนวัตกรรมที่ล้ำหน้า และเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ตัวอย่างของอาคารที่น่าจะมีรูปแบบดังกล่าวนี้ คือ อาคารวิทยาศาสตร์หลังใหม่ ดังจะได้กล่าวในหัวข้อ 6.1.4

6.1.2 อาคารที่มีรูปแบบทันสมัยแสดงถึงสถาปัตยกรรมของยุคสมัยใหม่

ปัจจุบันในต่างประเทศหรือในประเทศไทยเองก็ตามจะมีอาคารในรูปแบบที่ค่อนข้างจะหวือหวา มีลักษณะเฉพาะ แสดงเทคโนโลยีสมัยใหม่ มักจะเป็นอาคารที่มีความพิเศษ เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สยามนิรมิต อาคารที่เป็นศูนย์กลางของสถานที่นั้นๆ เป็นต้น มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์กรุงเทพฯก็เป็นหนึ่งในผู้นำทางด้านเทคโนโลยี จึงเสนอให้มีอาคารที่เป็นจุดเด่นของมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเป็นสัญลักษณ์หรือไอคอนของสถาบันก็ได้ แต่อย่างไรก็ตาม อาคารรูปแบบนี้ไม่ควรจะมีจำนวนมากเกินไป นอกจากจะทำให้สิ้นเปลืองแล้ว จะทำให้อาคารพิเศษดูไม่โดดเด่นตามความต้องการด้วย อาคารรูปแบบดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเป็นอาคารที่มีลักษณะคาดแข็ง(Hard material) เสมอไป อาจจะเป็นอาคารที่ประหยัดพลังงาน หรืออาคารที่ช่วยลดอุณหภูมิ เช่นเป็น สวนหลังคา (Roof Garden) ดังจะได้กล่าวในหัวข้อ แนวคิดเบื้องต้นด้านการรักษาสภาพแวดล้อมและการใช้พลังงานทดแทน

6.1.3 อาคารที่มีรูปแบบเรียบง่าย กลมกลืนกับอาคารโดยรอบ

อาคารที่มีลักษณะพิเศษ โดดเด่น อาจจะมีเพียงไม่กี่อาคารในมหาวิทยาลัย อาคารที่มีความเรียบง่าย น่าจะเป็นอาคารที่ประหยัด กลมกลืน และอยู่ได้นาน ซึ่งอาคารสร้างใหม่ที่อยู่ด้านริมขอบพื้นที่ อาจจะใช้รูปแบบอาคารดังกล่าว ตัวอย่างเช่น อาคารวิทยาศาสตร์ที่จะสร้างใหม่ จะมีรูปแบบเป็นทั้งอาคารร่วมสมัยผสมผสานกับอาคารที่มีรูปแบบเรียบง่าย ดังจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในข้อ 7.1.4 แต่ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าได้มีการนำรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เรียบง่ายมาประยุกต์ใช้ หากความเด่นจากความธรรมดา มาออกแบบอาคารที่มีลักษณะเป็นไอคอนของสถานที่ได้ เช่น อาคารรัฐสภาหลังใหม่ เป็นต้น

6.1.4 แนวคิดเบื้องต้นอาคารใหม่คณะวิทยาศาสตร์

สำหรับอาคารวิทยาศาสตร์ซึ่งกำลังจะเกิดขึ้นใหม่ในอนาคตอันใกล้ จากการศึกษาความต้องการในการใช้สอย พบว่าควรจะเป็นอาคารสูง 10-15 ชั้น ซึ่งมีรูปแบบ 3 ทางเลือกดังภาพในหน้าถัดไป ในที่นี้จะขอกล่าวถึงรูปแบบที่ 3 (Option C) ซึ่งมีรูปแบบร่วมสมัยในส่วนด้านหน้าโถงทางเข้า สูง 5 ชั้น และส่วนเชื่อมกับอาคารเดิมสูง 3 ชั้น โดยชั้นล่างเป็นใต้ถุนโล่งสำหรับกิจกรรมและสันทนากการ ในส่วนของอาคารหลักซึ่งมีความสูง 13 ชั้น อาจจะใช้การผสมผสานกับรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เรียบง่าย เพื่อให้กลมกลืน

แล้วเข้ากับสภาพแวดล้อมโดยรอบ บางส่วนอาจจะทำเป็นสวนหลังคา เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และลดอุณหภูมิให้กับอาคารได้ด้วย

6.1.5 แนวคิดเบื้องต้นอาคารสนามกีฬาในร่มหลังใหม่

อาคารสนามกีฬาในร่มหรืออาคารกิจกรรมนักศึกษา เป็นอีกอาคารหนึ่งที่จะสร้างใหม่ ซึ่งควรจะมีรูปแบบร่วมสมัยและส่งเสริมลักษณะทางสถาปัตยกรรมของอาคารเดิมในพื้นที่ ขนาดและความสูงของอาคารจะมาจากความต้องการใช้สอยซึ่งมีขนาดที่ต้องได้มาตรฐาน เช่น สนามกีฬาชนิดต่างๆ ซึ่งในที่นี้ได้เสนอให้เป็นอาคาร 5 ชั้น มีหน้าที่ใช้สอยที่แตกต่างกันไปในแต่ละชั้น นอกจากนี้จะใช้เพื่อการเรียนการสอนของอาจารย์และนักศึกษาแล้ว ยังอาจจะเปิดให้บุคคลภายนอกเข้าใช้ในบางช่วงเวลา เป็นการเพิ่มพื้นที่สันทนาการให้กับประชาชนทั่วไป และยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับทางมหาวิทยาลัยอีกด้วย

6.2 การปรับปรุงอาคารเดิม

อาคารเดิมที่มีคุณค่า ควรแก่การรักษาไว้ เสนอให้มีการปรับปรุงหน้าตาอาคาร โดยนำส่วนที่มีเอกลักษณ์ของแต่ละอาคารมาเสริมและมีการใช้วัสดุเช่น หิน หรือ กระเบื้องมาตกแต่งเพื่อให้มีความร่วมสมัย ทำให้ได้อาคารเก่า ที่ยังคงลักษณะเดิม ในขณะที่เดียวกันก็มีความสวยงามสะอาดตา สามารถใช้สอยได้อีกเป็นเวลานาน นอกจากนี้ กลุ่มอาคารทั้งหมดก็จะมีลักษณะ หรือส่วนที่คล้ายคลึงกัน ทั้งอาคารเก่าที่มีการปรับปรุงและอาคารที่สร้างใหม่สามารถสร้างเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรมให้กับมหาวิทยาลัยอีกด้วย

6.3 การเชื่อมต่ออาคารใหม่กับอาคารเดิม

การเชื่อมต่ออาคารเดิมกับอาคารสูงที่สร้างใหม่ด้านหลัง มีแนวคิดให้อาคารสูงสร้างใหม่ ควรจะมีใต้ถุนโล่ง และ หรือชั้นลอย เพื่อให้นักศึกษาได้มีพื้นที่สันทนาการ รวมทั้งมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่าง อาจารย์และนักศึกษา รวมถึงนักศึกษาด้วยกันเองด้วย ในขณะเดียวกันในแง่ของการออกแบบยังทำให้ มีลมและอากาศผ่านเข้าออก เพิ่มภาวะน่าสบายและสุขอนามัยให้กับผู้ใช้สอยอีกด้วย โดยระหว่าง อาคารเก่า และอาคารสร้างใหม่ สามารถเพิ่มพื้นที่สวนเล็กๆ (Courtyard) เพื่อความร่มรื่นรวมทั้งเป็น พื้นที่สันทนาการภายนอกอาคารให้กับผู้ใช้ด้วย

6.4 การเลือกใช้สีและวัสดุ

สีของอาคารที่จะใช้ควรจะมีการคุมลักษณะของโทนสี เพื่อให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งมหาวิทยาลัย อาจจะแบ่งเป็นสีหลัก สำหรับพื้นที่ส่วนใหญ่ของอาคาร และใช้คู่สีอีก 1-2 สี เพื่อให้อาคารมีความสวยงามมากขึ้นอีกด้วย รวมถึงสีหลังคาซึ่งปัจจุบันมีสีที่ค่อนข้างหลากหลาย อาจจะบูรณะอาคารเก่าให้มีรูปแบบคล้ายคลึงกันทั้งหมด ซึ่งอาคารที่เป็นแม่แบบของอาคารส่วนใหญ่อาจจะเป็นตึกที่มีความสมบูรณ์ และเก่าแก่ ควรค่าแก่การอนุรักษ์ เช่น อาคารสำนักอธิการบดี เป็นต้น

เพื่อให้อาคารร่วมสมัยมีความกลมกลืนระหว่างสถาปัตยกรรมใหม่และเก่า วัสดุที่จะนำมาใช้อาจจะมีการผสมผสานวัสดุเช่น หินธรรมชาติ หรือหินเทียม กับวัสดุเดิม มาตกแต่งเพื่อให้อาคารเดิมมีความคงทนสวยงาม และ เข้ากันได้กับอาคารที่จะสร้างใหม่ในอนาคต

พื้นที่พระนครใต้

LEGEND

อาคารที่ควรมีรูปแบบร่วมสมัยและส่งเสริมลักษณะทางสถาปัตยกรรมของอาคารเดิมในพื้นที่

อาคารที่ควรมีรูปแบบทันสมัยแสดงถึงสถาปัตยกรรมของยุคสมัยใหม่

อาคารที่ควรมีรูปแบบที่เรียบง่ายกลมกลืนกับอาคารโดยรอบ

A0 ; SCALE 1:1250

A3 ; SCALE 1:3000

0 10 20 50 100

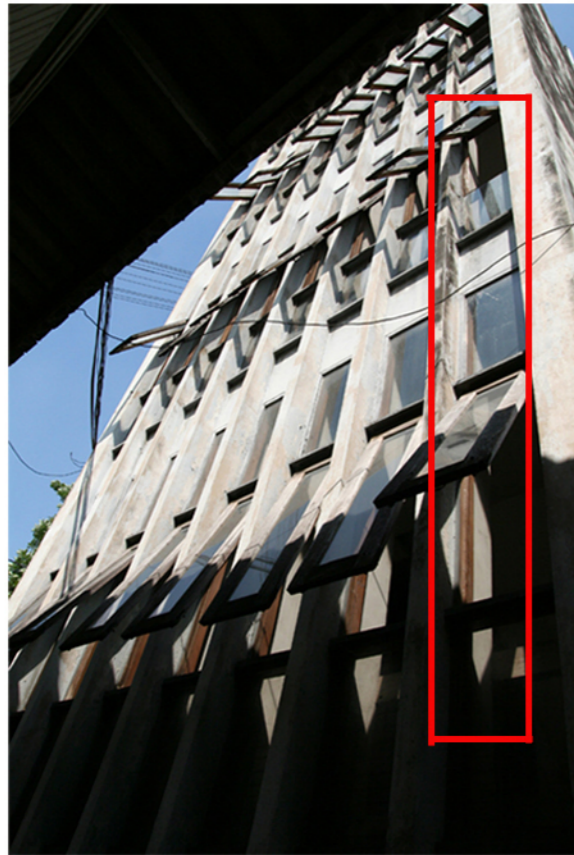
ผังแสดงรูปแบบทางสถาปัตยกรรมสำหรับอาคารสร้างใหม่

ลักษณะ ช่องเปิดแสง เล็กๆ

CANOPY

การใช้วัสดุ FINISHING ใหม่ ใน ARCHITECTURE เก่า

รูปแบบอาคารสร้างใหม่สำหรับพื้นที่พระนครใต้

อาคารที่มีรูปแบบทันสมัย

อาคารที่มีรูปแบบที่เรียบง่าย

แนวคิดการก่อสร้างอาคารใหม่

ข้อเสีย

- ไม่สามารถเก็บต้นไม้เก่าได้ประมาณ 6-7 ต้น
- เหลือพื้นที่ด้านหลังติดกับตึก 9 น้อยกว่าแบบอื่น ๆ

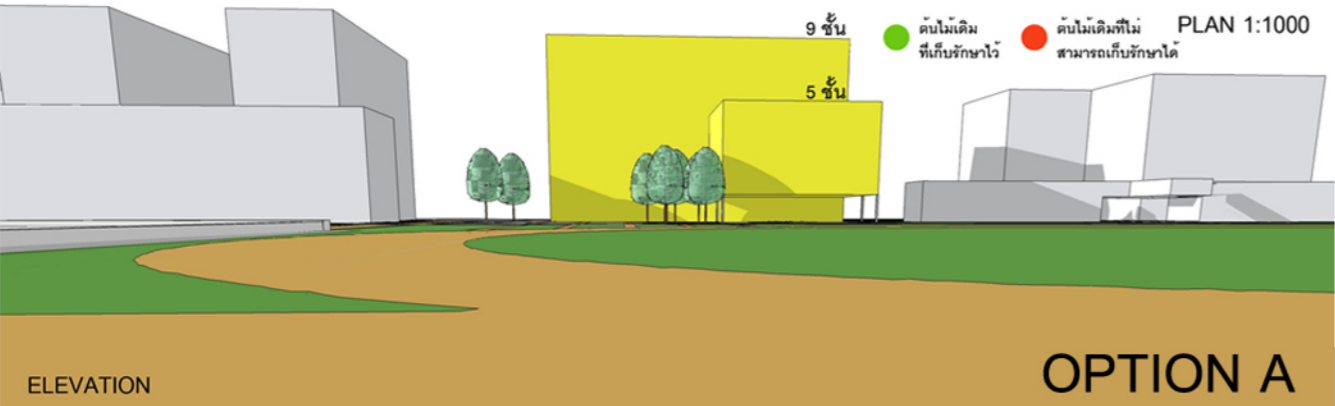
ข้อดี

- อาคารมีความสูงไม่มากนักแต่มีพื้นที่ใช้สอยมาก
- ได้พื้นที่ปิดล้อมเพื่อการพักผ่อนและต้อนรับ
- อาคารมีมิติมากกว่าทำให้ดูว่าตัวอาคารไม่ใหญ่เกินไป
- ด้านหน้าเตี้ยและยกพื้นสูงเกิดการเชื่อมต่อพื้นที่ทางตั้งเชื่อมต่องานพื้นที่เปิดโล่งด้านหน้าสู่ตัวอาคารและเชื่อมต่อทางสายตาระหว่างอาคารสู่อาคาร

PLAN 1:1000
 ● ต้นไม้เดิมที่เก็บรักษาไว้ ● ต้นไม้เดิมที่ไม่สามารถเก็บรักษาไว้

PERSPECTIVE

ELEVATION

OPTION A

จากทางรูปแบบอาคารทั้ง 3 แบบ มีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันออกไปตามข้อมูลข้างต้นเมื่อนำมาวิเคราะห์ตามความต้องการของผู้ใช้รวมถึงความเหมาะสมต่อสถานที่ตั้งแล้วนั้นจึงได้เลือกรูปแบบอาคารที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคืออาคาร option c เนื่องจากเป็นรูปแบบอาคารที่สามารถเก็บต้นไม้เดิมได้มากที่สุดตลอดจนรูปแบบของอาคารตอบสนองต่อความต้องการในการใช้พื้นที่ได้มากที่สุด นอกจากนี้รูปแบบของตัวอาคารยังมีความเหมาะสมต่อสถานที่ตั้งไม่ก่อให้เกิดความหนาแน่นของอาคารมากเกินไป มีรูปทรงที่โปร่งสูง ไม่ทึบตันและมีลักษณะที่เอื้อต่อการเชื่อมต่อพื้นที่จากภายในสู่ภายนอกและเชื่อมต่อออกสู่พื้นที่โดยรอบได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

ข้อเสีย

- อาคารมีความสูงมากโดดเด่นจากตึกด้านข้าง
- ไม่มีพื้นที่ปิดล้อมเพื่อการพักผ่อนและต้อนรับ

ข้อดี

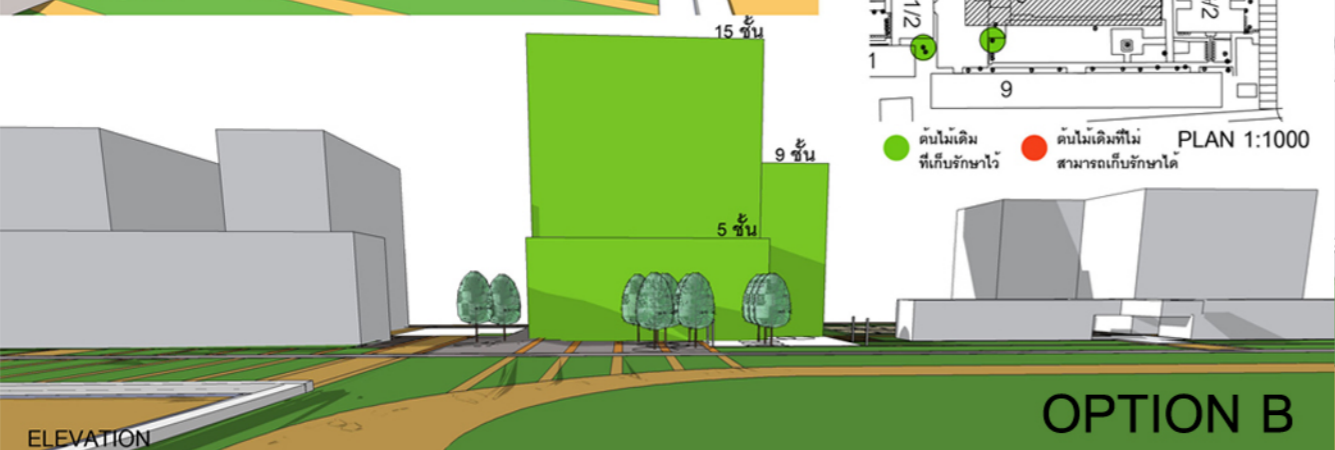
- อาคารมีมิติทำให้ดูว่าตัวอาคารไม่ใหญ่เกินไป
- ด้านหน้าเตี้ยและยกพื้นสูงเกิดการเชื่อมต่อพื้นที่ทางตั้งเชื่อมต่องานพื้นที่เปิดโล่งด้านหน้าสู่ตัวอาคารและเชื่อมต่อทางสายตาระหว่างอาคารสู่อาคาร
- สามารถเก็บต้นไม้เก่าไว้ได้ทั้งหมด
- เหลือพื้นที่ด้านหน้าเป็นพื้นที่ใหญ่

PLAN 1:1000
 ● ต้นไม้เดิมที่เก็บรักษาไว้ ● ต้นไม้เดิมที่ไม่สามารถเก็บรักษาไว้

PERSPECTIVE

ELEVATION

OPTION B

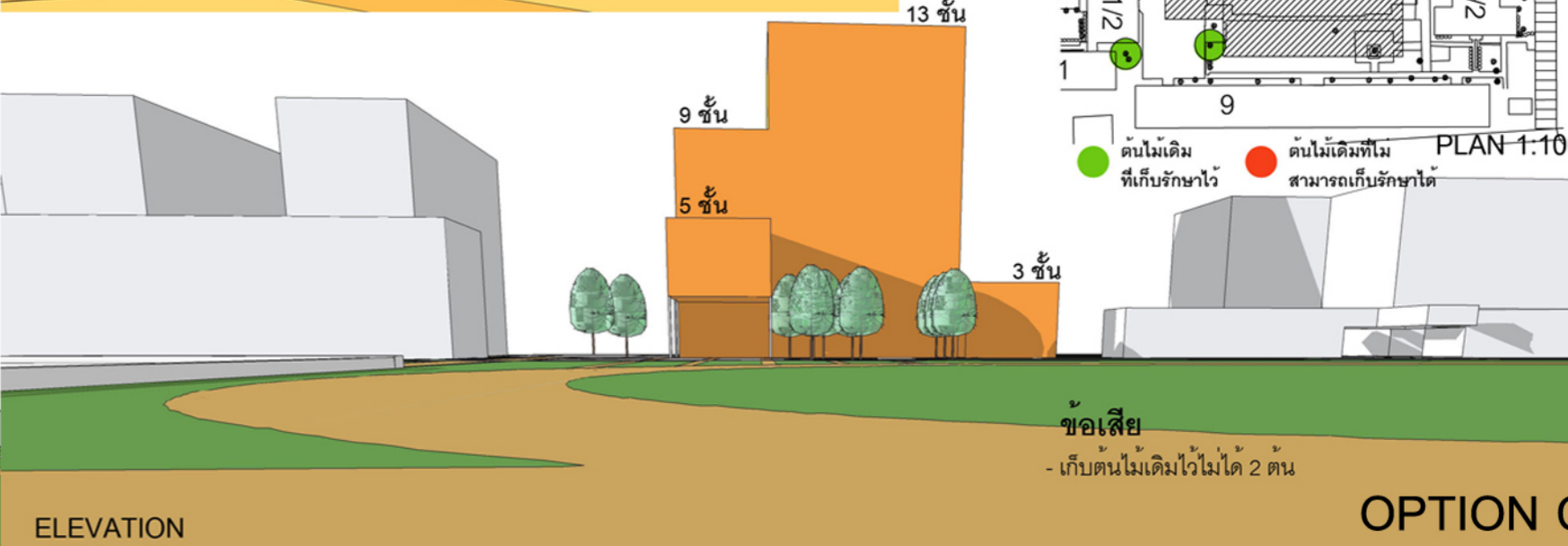
ข้อดี

- ได้พื้นที่ปิดล้อมเพื่อการพักผ่อนและต้อนรับ
- อาคารมีมิติมากกว่าทำให้ดูว่าตัวอาคารไม่ใหญ่เกินไป
- ด้านหน้าเตี้ยและยกพื้นสูงเกิดการเชื่อมต่อพื้นที่ทางตั้งเชื่อมต่องานพื้นที่เปิดโล่งด้านหน้าสู่ตัวอาคารและเชื่อมต่อทางสายตาระหว่างอาคารสู่อาคาร

IMAGE

PERSPECTIVE

ELEVATION

OPTION C

ข้อเสีย

- เก็บต้นไม้เดิมไว้ไม่ได้ 2 ต้น

PLAN 1:1000
 ● ต้นไม้เดิมที่เก็บรักษาไว้ ● ต้นไม้เดิมที่ไม่สามารถเก็บรักษาไว้

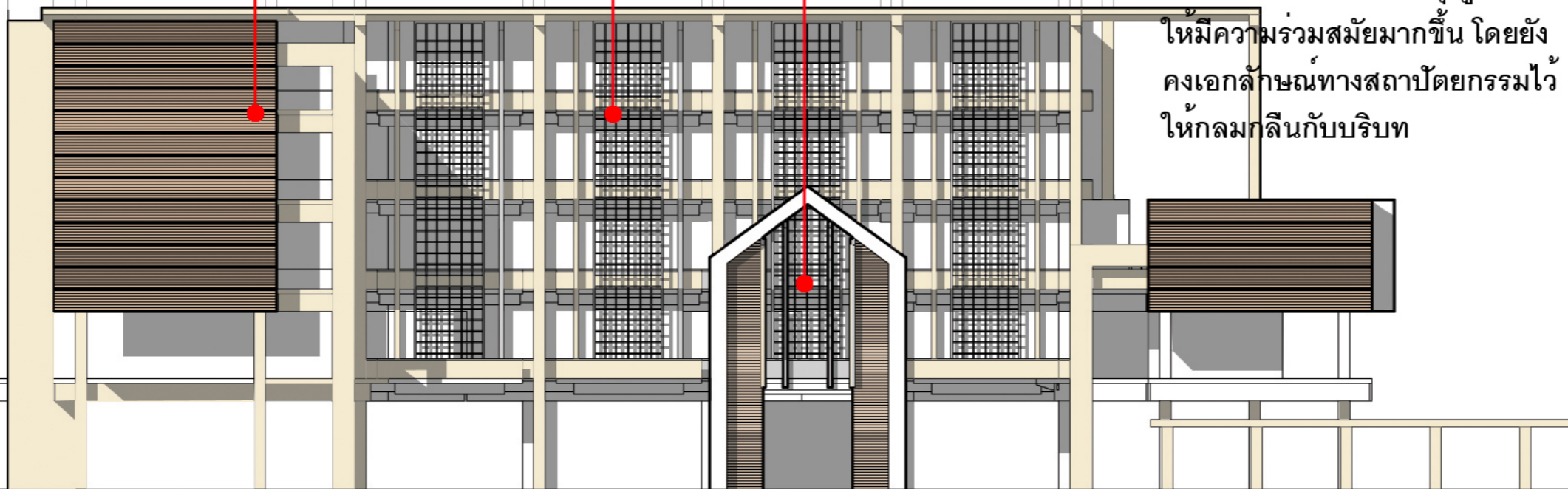
● **FACADE / FIN บังแดด**

FIN โครงสร้างเหล็กบังแดดบริเวณCORRIDOR อาคารเรียน นำลักษณะของผนังโครงสร้างและ FACADE ช่องแสงและบานกระจกที่มีอยู่เดิมมาปรับใช้สำหรับอาคารใหม่ให้มีความร่วมสมัยและให้ประโยชน์ทางด้านประหยัดพลังงาน

● **การเลือกใช้วัสดุใหม่**

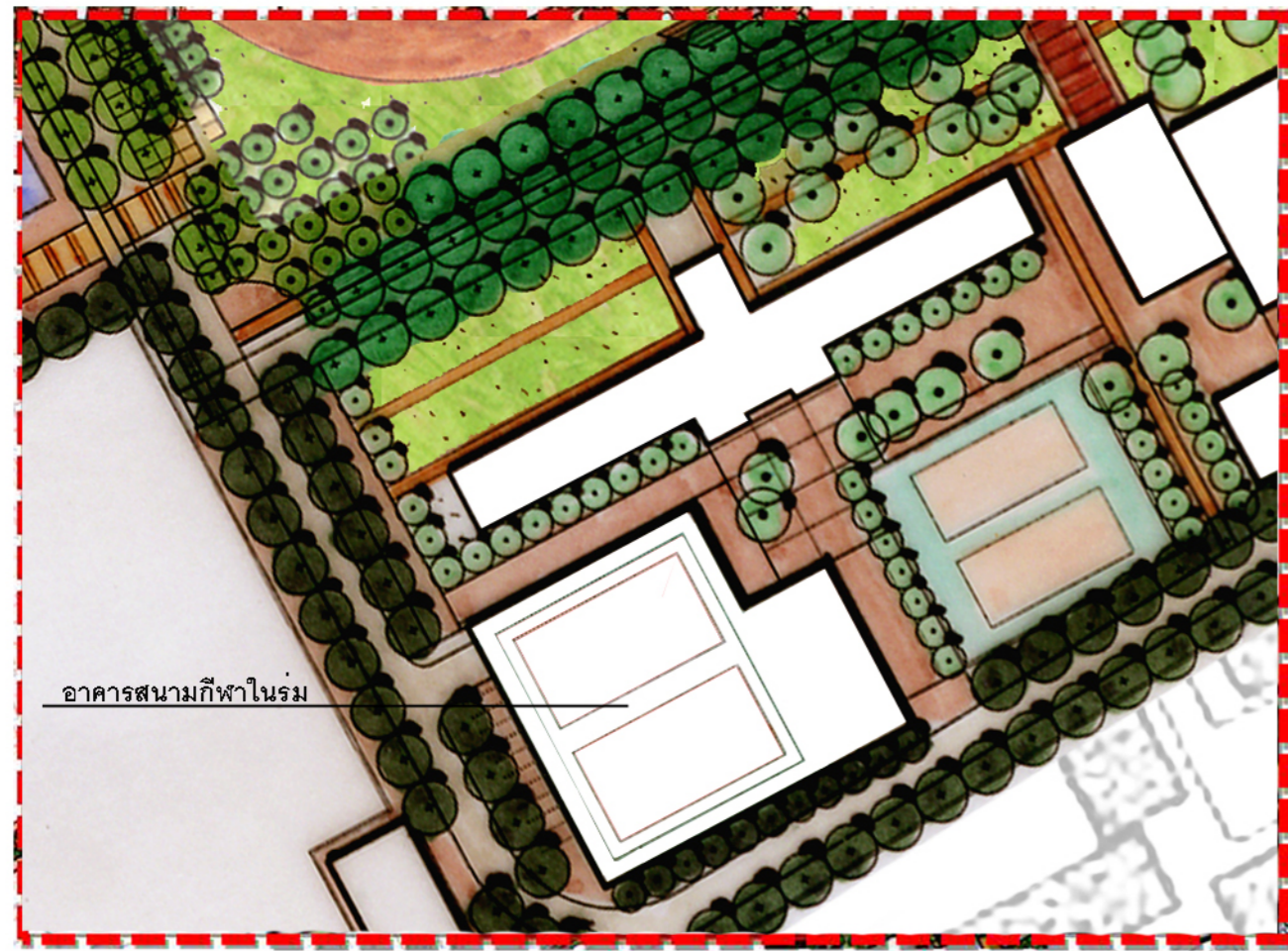
ใช้วัสดุตกแต่งพื้นผิวอาคารให้มีความทันสมัยซึ่งจะสอดคล้องกับแนวการปรับปรุงอาคารเก่าที่จะมีการเพิ่มวัสดุสมัยใหม่เข้าไปในการออกแบบ

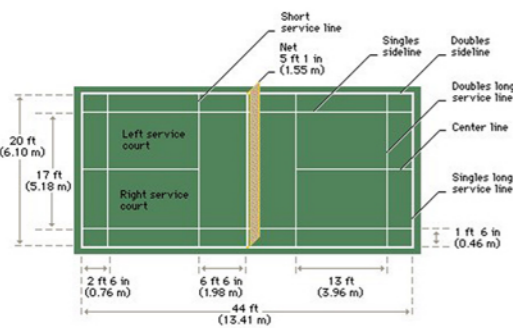
● **บริเวณ CANOPY ทางเข้าอาคาร**

นำรูปแบบร่วมทางสถาปัตยกรรมของอาคารเก่ามาปรับปรุงรูปแบบให้มีความร่วมสมัยมากขึ้น โดยยังคงเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมไว้ให้กลมกลืนกับบริบท

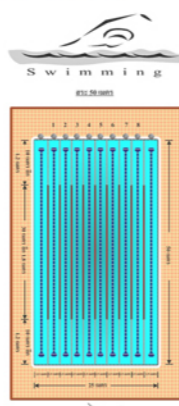
แนวคิดรูปแบบอาคารร่วมสมัยสำหรับอาคารใหม่คณะวิทยาศาสตร์

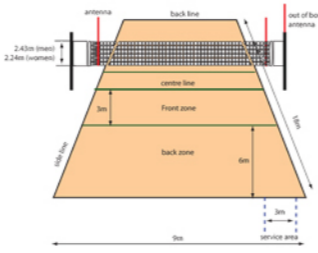
ขนาดสนามกีฬาต่างๆ

Badminton court

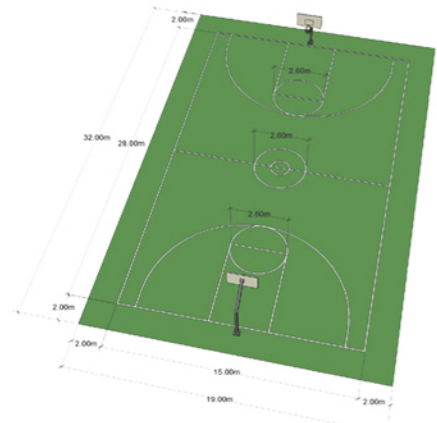
Swimming pool

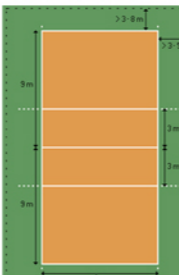
Volleyball court

Table tennis

Basketball court

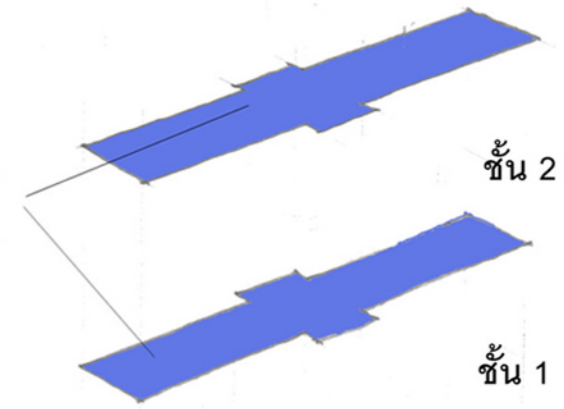
Volleyball court

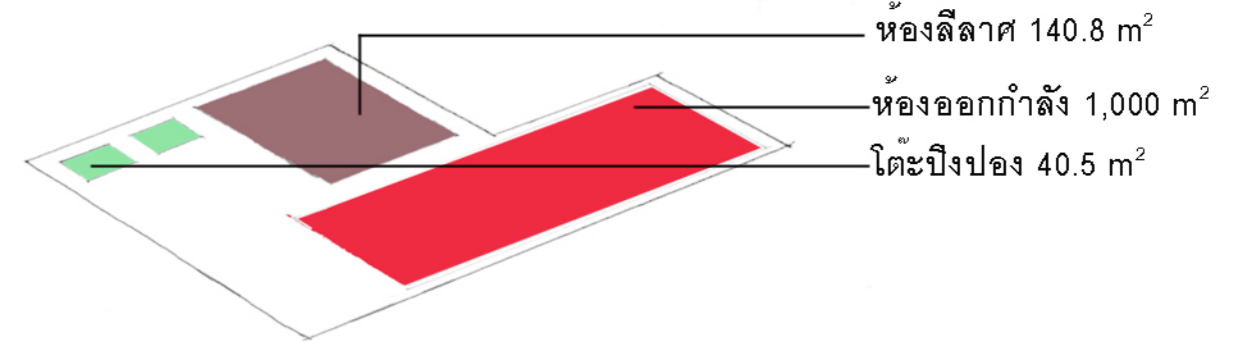
Ballroom dance floor

อาคารกิจกรรมนักศึกษา

(อาคาร 10 เดิม)
ห้องชมรม 20 ห้อง
1,320 m²

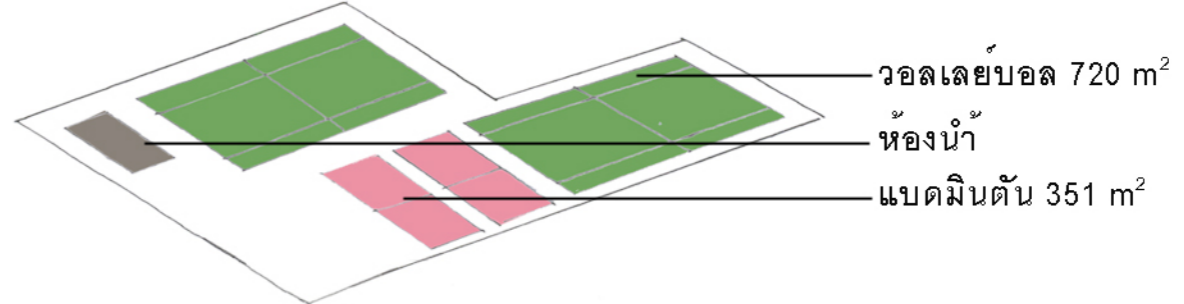

ชั้น 5

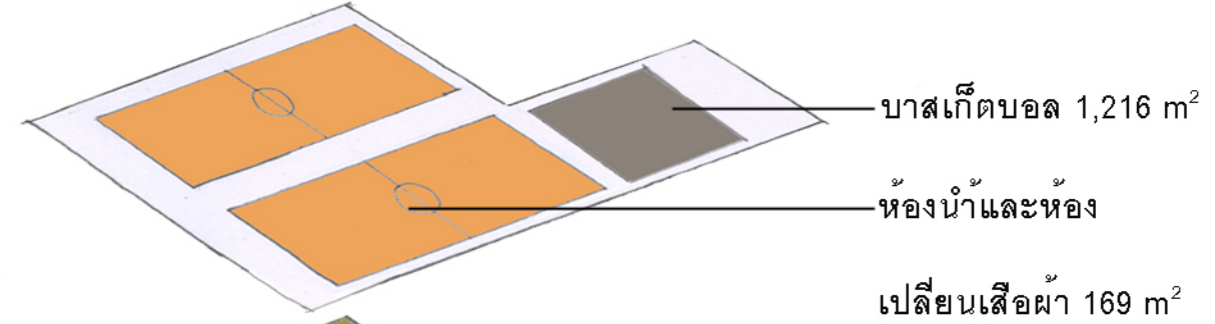
ห้องสมุด 140.8 m²
ห้องออกกำลัง 1,000 m²
โต๊ะป้องกัน 40.5 m²

ชั้น 4

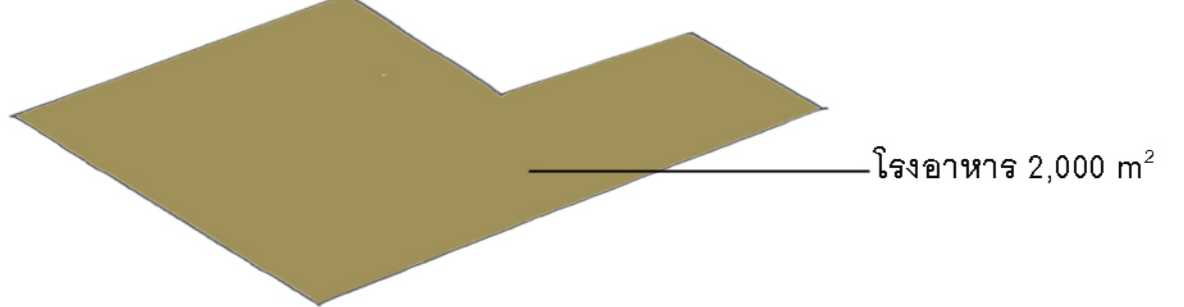
วอลเลย์บอล 720 m²
ห้องน้ำ
แบดมินตัน 351 m²

ชั้น 3

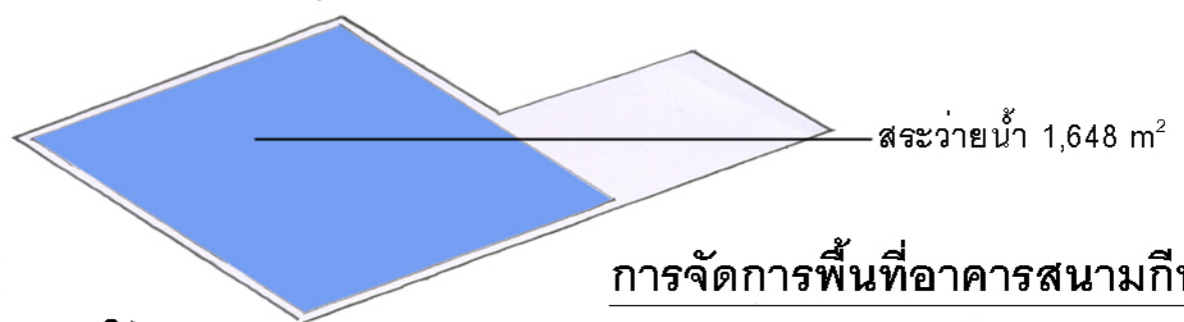
บาสเก็ตบอล 1,216 m²
ห้องน้ำและห้อง
เปลี่ยนเสื้อผ้า 169 m²

ชั้น 2

โรงอาหาร 2,000 m²

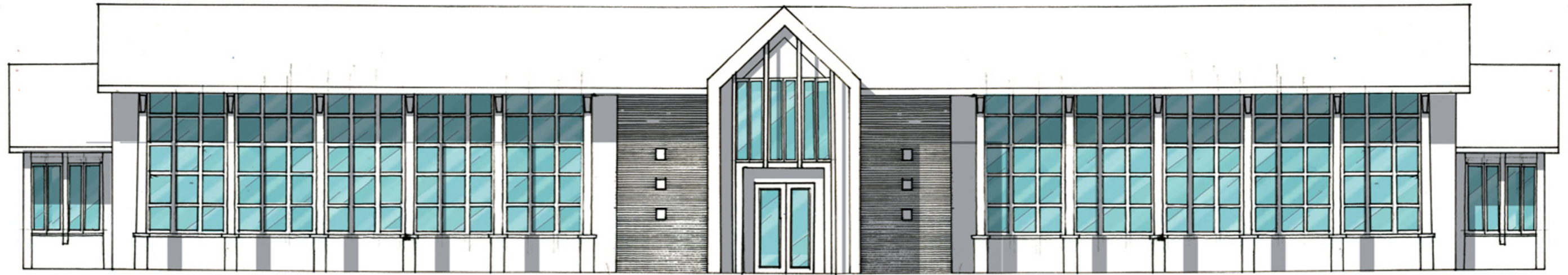
ชั้น 1

สระว่ายน้ำ 1,648 m²

การจัดการพื้นที่อาคารสนามกีฬาใหม่

แนวคิดเบื้องต้นอาคารสนามกีฬาใหม่

การใช้ช่องเปิด, กระจก ทำให้อาคารเก่าดู Modern ขึ้น

การเชื่อมต่ออาคารใหม่กับอาคารเดิม

สีอาคาร

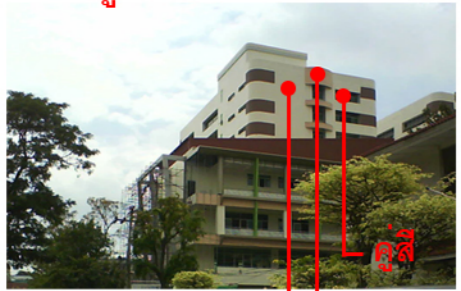
คูสี สีหลัก

สีหลัก

คูสี สีหลัก

สีหลัก คูสี

คูสี สีหลัก

สีหลังคา

อาคารเดิมที่ยึดถือเป็นแม่แบบ

ก่อน

หลัง

ก่อน

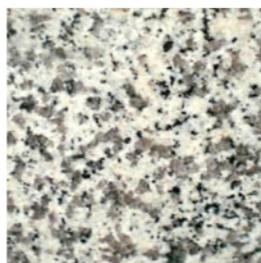
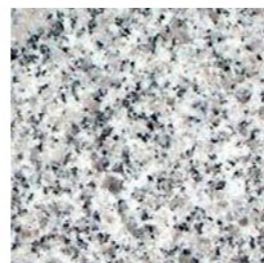
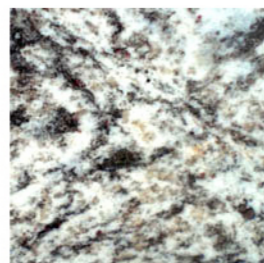
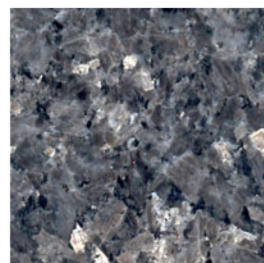
หลัง

ตัวอย่างวัสดุใหม่

KENZAİ

หินแกรนิต

หินกาบ

หินทราย

การนำวัสดุใหม่มาใช้เพื่อการตกแต่งให้อาคารร่วมสมัยมีความกลมกลืนระหว่างสถาปัตยกรรมเดิมและสถาปัตยกรรมสมัยใหม่มากขึ้นในที่นี่จะมีตัวอย่างของหินเทียมและหินธรรมชาติ ซึ่งหินธรรมชาติจะมีราคาสูงกว่า 2-3 เท่า แต่ให้ความรู้สึกของความเป็นธรรมชาติมากกว่า

CPAC WALL

แนวคิดการเลือกใช้สีและวัสดุ